Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (ôsma rozšírená komora)

z 13. novembra 2024 *

„Žaloba na nečinnosť – Štátna pomoc – Spoločná politika rybolovu– Financovanie v prospech majiteľov plavidiel vykonávajúcich rybolov pomocou elektrických impulzových vlečných sietí s rozperným rahnom – Sťažnosť – Prípustnosť – Stanovisko Komisie – Jasné a konečné vyjadrenie stanoviska – Právomoc Komisie – Povinnosť konať“

Vo veci T-141/23,

Laurent Merlin, bydliskom v Équihen-Plage (Francúzsko), a ďalší žalobcovia, ktorých mená sú uvedené v prílohe [1], v zastúpení: F.-C. Laprévote, F. de Bure a T. Otmani, advokáti,

žalobcovia,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: B. Stromsky, M. Abenhaïm a C. Perrin, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma rozšírená komora),

v zložení: predseda S. Papasavvas, sudcovia A. Kornezov (spravodajca), G. De Baere, D. Petrlík a S. Kingston,

tajomník: L. Ramette, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po pojednávaní z 15. mája 2024,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

[1] Zoznam ďalších žalobcov je priložený iba k zneniu oznámenému účastníkom konania.

Rozsudok

1 Svojou žalobou podanou na základe článku 265 ZFEÚ sa žalobcovia, pán Laurent Merlin a ďalšie fyzické a právnické osoby, ktorých mená sú uvedené v prílohe, domáhajú, aby Všeobecný súd konštatoval, že Európska komisia po preskúmaní ich sťažností týkajúcich sa údajnej neoprávnenej štátnej pomoci, ktorú Holandské kráľovstvo poskytlo majiteľom plavidiel vykonávajúcim rybolov pomocou elektrických impulzových vlečných sietí s rozperným rahnom (ďalej len „rybolov elektrickým prúdom“), konala protiprávne, keď neprijala rozhodnutie podľa nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9).

Okolnosti predchádzajúce sporu

2 Žalobcami je 36 francúzskych, holandských a britských rybárov, ako aj združenie malých európskych rybárov Low Impact Fishers of Europe (LIFE), ktorí vykonávajú rybolov vo vodách Lamanšského prielivu a Severného mora.

3 V priebehu marca 2021 žalobcovia podali Komisii sťažnosti na formulári uvedenom v prílohe IV k nariadeniu Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie 2015/1589 (Ú. v. EÚ L 140, 2004, s. 1; Mim. vyd. 08/004, s. 3) (ďalej len „sťažnosti“).

4 Žalobcovia vo svojich sťažnostiach predovšetkým tvrdili, že holandské orgány udelili oprávnenia na rybolov v rozpore s pravidlom, podľa ktorého je rybolov elektrickým prúdom povolený maximálne do výšky 5 % flotily plavidiel s vlečnými sieťami s rozperným rahnom každého členského štátu stanovenej v nariadení Rady (ES) č. 850/98 z 30. marca 1998 o zachovaní zdrojov rybolovu prostredníctvom technických opatrení na ochranu mláďat morských organizmov (Ú. v. ES L 125, 1998, s. 1; Mim. vyd. 04/003, s. 217), nahradenom nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1241 z 20. júna 2019 o zachovaní rybolovných zdrojov a ochrane morských ekosystémov prostredníctvom technických opatrení, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1967/2006 a (ES) č. 1224/2009 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013, (EÚ) 2016/1139, (EÚ) 2018/973, (EÚ) 2019/472 a (EÚ) 2019/1022 a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 894/97, (ES) č. 850/98, (ES) č. 2549/2000, (ES) č. 254/2002, (ES) č. 812/2004 a (ES) č. 2187/2005 (Ú. v. EÚ L 198, 2019, s. 105) (ďalej len „pravidlo 5 %“).

5 Ďalej v časti sťažností nazvanej „Protiprávne európske dotácie nezlučiteľné s vnútorným trhom“ žalobcovia napadli to, že Holandské kráľovstvo od roku 2007 poskytovalo finančné prostriedky holandským plavidlám s vlečnými sieťami s rozperným rahnom vykonávajúcim rybolov elektrickým prúdom, čím porušilo pravidlo 5 % a pravidlá Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (EFF) a Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF). Podľa ich názoru teda uvedené plavidlá nemohli využívať toto financovanie z EFF a ENRF, v dôsledku čoho sa uvedené financovanie malo kvalifikovať ako neoprávnená štátna pomoc nezlučiteľná s vnútorným trhom.

6 Napokon v časti sťažností nazvanej „Štátna pomoc nezlučiteľná s vnútorným trhom“ žalobcovia napadli existenciu rôznych opatrení pomoci, ktoré Holandské kráľovstvo poskytlo holandským plavidlám s vlečnými sieťami s rozperným rahnom vykonávajúcim rybolov elektrickým prúdom, ktoré výrazne prekračovali platné prahové hodnoty *de minimis*, a preto by mali byť kvalifikované ako štátna pomoc.

7 Generálne riaditeľstvo (GR) Komisie pre hospodársku súťaž odpovedalo žalobcom listom zo 16. apríla 2021, pričom uviedlo, že zo sťažností vyplýva, že napadnuté financovanie spadá buď do rámca EFF, alebo ENRF, a že ak je opatrenie financované z EFF alebo ENRF, pravidlá upravujúce tieto fondy majú prednosť pred pravidlami štátnej pomoci. Keďže uvedené sťažnosti nastoľovali otázky týkajúce sa pravidiel upravujúcich spoločnú rybársku politiku (SRP), ich preskúmanie podľa tohto generálneho riaditeľstva malo pokračovať podľa osobitných postupov SRP, a nie podľa pravidiel štátnej pomoci. Na tento účel GR pre hospodársku súťaž navrhlo žalobcom, aby tieto sťažnosti postúpili príslušnému útvaru Komisie, a to GR pre námorné záležitosti a rybárstvo.

8 V liste zo 4. augusta 2021 žalobcovia v podstate tvrdili, že osobitné mechanizmy týkajúce sa EFF a ENRF nevylučujú uplatniteľnosť pravidiel štátnej pomoci ani možnosť podať sťažnosť podľa nariadenia 2015/1589. V tejto súvislosti odkázali na článok 7 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006 z 27. júla 2006 o EFF (Ú. v. EÚ L 223, 2006, s. 1, ďalej len „nariadenie o EFF“), ktoré sa uplatňovalo na programové obdobie 2007 až 2013, a na článok 8 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o ENRF, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, nariadenie o EFF a nariadenie Rady (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011 (Ú. v. EÚ L 149, 2014, s. 1, ďalej len „nariadenie o ENRF“), ktoré sa uplatňovalo na programové obdobie 2014 až 2020, podľa ktorých sa financovanie poskytnuté v rozpore s nariadením o EFF alebo nariadením o ENRF musí preskúmať z hľadiska pravidiel štátnej pomoci. Komisii preto prináležalo identifikovať nástroje, prostredníctvom ktorých bolo financovanie poskytnuté, či už ide o EFF, ENRF alebo iné nástroje, a na základe toho určiť, ktoré z nich sa mali považovať za štátnu pomoc z dôvodu, že nespadajú do rámca EFF alebo ENRF.

9 V liste z 22. novembra 2021 GR pre hospodársku súťaž síce uznalo, že Holandské kráľovstvo povolilo vykonávanie rybolovu elektrickým prúdom v rozpore s podmienkami stanovenými v nariadení č. 850/98, ale zároveň uviedlo, že medzi financovaním uskutočneným v rámci EFF a ENRF a uvedeným vykonávaním neexistuje žiadna súvislosť. Dospelo k záveru, že nezistilo žiaden prvok potenciálne neoprávnenej štátnej pomoci, ktorý by si vyžadoval ďalšie preskúmanie.

10 V liste zo 4. apríla 2022 žalobcovia predložili v siedmich pripojených prílohách dodatočné informácie obsahujúce najmä zoznamy holandských plavidiel s vlečnými sieťami s rozperným rahnom vykonávajúcich rybolov elektrickým prúdom, ktoré boli financované z EFF a ENRF, podľa rôznych dokumentov a výpisov zo súborov týkajúcich sa financovania poskytnutého v rámci týchto fondov. Napadli tiež existenciu programu investičnej pomoci financovaného výlučne holandským štátom a zameraného na vybavenie piatich plavidiel s vlečnými sieťami s rozperným rahnom, ktoré vykonajú uvedený druh rybolovu.

11 V liste z 9. septembra 2022 GR pre hospodársku súťaž uviedlo, že na základe dodatočných informácií, ktoré poskytli žalobcovia 4. apríla 2022, opätovne podrobne preskúmalo financovanie holandských plavidiel s vlečnými sieťami s rozperným rahnom vykonávajúcich rybolov elektrickým prúdom, že dospelo k záveru, že nedošlo k žiadnemu porušeniu pravidiel týkajúcich sa EFF a ENRF, a že na základe toho nezistilo žiaden prvok potenciálne neoprávnenej štátnej pomoci, ktorý by si vyžadoval ďalšie preskúmanie.

12 V liste z 8. novembra 2022 žalobcovia v súlade s článkom 265 druhým odsekom ZFEÚ, ako aj s nariadením 2015/1589, a najmä s jeho článkami 4, 12 a 15, vyzvali Komisiu, aby v reakcii na sťažnosti prijala rozhodnutie podľa článku 4 uvedeného nariadenia (ďalej len „výzva konať“).

13 V liste zo 14. februára 2023 s názvom „Listy o predbežnom uzavretí veci zaslané sťažovateľom, v ktorých sú informovaní, že útvary Komisie majú v úmysle vec uzavrieť“, Komisia informovala žalobcov, že preskúmanie sťažností ukončila.

14 V tejto súvislosti Komisia po prvé uviedla, že neplánuje navrhnúť začatie „konania o nesplnení povinnosti z dôvodu nedodržania práva Únie [Holandským kráľovstvom]“. Po druhé uviedla, že opätovne podrobne preskúmala financovanie holandských plavidiel s vlečnými sieťami s rozperným rahnom vykonávajúcich rybolov elektrickým prúdom na základe dodatočných informácií predložených žalobcami 4. apríla 2022 a dospela k záveru, že nedošlo k porušeniu pravidiel uplatniteľných na EFF a ENRF. Na základe toho informovala žalobcov o svojom zámere uzavrieť vec a zároveň ich vyzvala, aby ju v prípade, že majú k dispozícii nové informácie, ktoré by mohli byť relevantné na opätovné preskúmanie veci, kontaktovali v lehote štyroch týždňov, po uplynutí ktorej bude možné vec uzavrieť.

Návrhy účastníkov konania

15 Žalobcovia v podstate navrhujú, aby Všeobecný súd:

– konštatoval, že Komisia konala protiprávne, keď neprijala rozhodnutie podľa nariadenia 2015/1589,

– nariadil Komisii prijať v lehote dvoch mesiacov rozhodnutie na základe uvedeného nariadenia,

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

16 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu ako neprípustnú,

– subsidiárne zamietol žalobu ako nedôvodnú,

– uložil žalobcom povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

17 Na podporu žaloby žalobcovia tvrdia, že v súlade s článkom 12 ods. 1 druhým pododsekom a článkom 15 ods. 1 nariadenia 2015/1589 bola Komisia povinná jednak v primeranej lehote úplne a dôsledne preskúmať informácie, ktoré jej poskytli v sťažnostiach a vo svojej následnej komunikácii, v ktorej napadli existenciu rôznych opatrení pomoci, a jednak prijať konečné rozhodnutie na základe článku 4 ods. 2, 3 alebo 4 tohto nariadenia, v ktorom jasne vyjadrí svoje stanovisko v tejto súvislosti.

18 Konkrétne podľa žalobcov Komisia nesprávne konštatovala, že financovanie poskytnuté v rámci EFF a ENRF holandským plavidlám s vlečnými sieťami s rozperným rahnom vykonávajúcim rybolov elektrickým prúdom je na základe článku 7 nariadenia o EFF a článku 8 nariadenia o ENRF vyňaté z uplatňovania pravidiel štátnej pomoci. Domnievajú sa totiž, že ak by mala existovať pochybnosť o tom, či by takéto financovanie bolo uskutočnené mimo rámca pravidiel

upravujúcich uvedené finančné prostriedky alebo v rozpore s nimi, malo by sa kvalifikovať ako štátna pomoc, takže Komisia by bola povinná vykonať jeho preskúmanie podľa nariadenia 2015/1589.

19 Komisia v prvom rade namieta neprípustnosť žaloby podľa článku 265 druhého odseku ZFEÚ najmä z dôvodu, že pred podaním tejto žaloby zaujala stanovisko k sťažnostiam. Subsidiárne spochybňuje dôvodnosť uvedenej žaloby.

O prípustnosti žaloby

20 Komisia sa domnieva, že vo svojom liste zo 14. februára 2023 zaujala jasné a konečné stanovisko k výzve konať, takže táto žaloba je neprípustná. Podľa jej názoru zo znenia celej korešpondencie, ktorú si vymenila so žalobcami, vyplýva, že sa v podstate domnievala, že nemá právomoc prijať rozhodnutie podľa nariadenia 2015/1589, keďže v súlade s článkom 42 ZFEÚ, článkom 7 nariadenia o EFF a článkom 8 nariadenia o ENRF sa články 107 až 109 ZFEÚ neuplatňujú na platby uskutočnené členskými štátmi v rámci EFF alebo ENRF.

21 Žalobcovia odpovedajú po prvé, že Komisia v liste zo 14. februára 2023 nezaujala stanovisko k výzve konať. Podľa ich názoru Komisia v uvedenom liste ani len nepoukázala na ich žiadosť, ktorej predmetom je prijatie rozhodnutia podľa článku 4 nariadenia 2015/1589, ani neuviedla, že sa domnievala, že nemá právomoc takéto rozhodnutie prijať. Po druhé tvrdia, že aj keby sa tento list mal chápať tak, že obsahuje stanovisko Komisie k uvedenej výzve, stanovisko by nebolo prijaté jasne a s konečnou platnosťou. Na jednej strane sa domnievajú, že Komisia tým, že v predmetnom liste uviedla, že neplánuje začať „konanie o nesplnení povinnosti z dôvodu nedodržania práva Únie [Holandským kráľovstvom]“, nezaujala stanovisko k žiadosti uvedenej v tejto výzve, ktorej predmetom nebolo vyzvať ju na začatie takéhoto konania. Na druhej strane tvrdia, že Komisia predmetný list formulovala neurčito a s výhľadom do budúcnosti, keďže v ňom len uviedla, že „neplánuje“ sa zaoberať sťažnosťami, že má „v úmysle“ vec uzavrieť a že ich vyzvala, aby ju „kontaktovali“, ak majú k dispozícii „nové informácie, ktoré by mohli byť relevantné na opätovné preskúmanie veci“, a že v prípade, že takéto informácie nebudú poskytnuté, vec „môže“ byť uzavretá.

22 Z judikatúry vyplýva, že článok 265 ZFEÚ sa vzťahuje na nečinnosť spočívajúcu v neprijatí aktu alebo v nezaujatí stanoviska, a nie na prijatie iného aktu než toho, ktorý si dotknutá osoba želala alebo ktorý považovala za nevyhnutný (rozsudky z 13. júla 1971, Deutscher Komponistenverband/Komisia, 8/71, EU:C:1971:82, bod 2, a z 24. novembra 1992, Buckl a i./Komisia, C-15/91 a C-108/91, EU:C:1992:454, bod 17). Treba teda konštatovať, že inštitúcia si splní povinnosť konať nielen vtedy, keď prijme akt, ktorým sa žalobcovi vyhovie, ale aj vtedy, keď odmietne prijať tento akt a odpovie na žiadosť, ktorá jej bola zaslaná, pričom uvedie dôvody, pre ktoré sa domnieva, že nie je vhodné prijať uvedený akt alebo že nemá právomoc tak urobiť (uznesenia z 21. decembra 2021, Finiconsult/Komisia, T-504/21, neuverejnené, EU:T:2021:948, bod 6, a z 1. februára 2023, NO/Komisia, T-708/21, neuverejnené, EU:T:2023:49, bod 56).

23 Podmienky prípustnosti žaloby na nečinnosť uvedené v článku 265 ZFEÚ nie sú splnené, ak sa inštitúcia vyzvaná konať vyjadrila k tejto výzve pred podaním žaloby, a ak prijatie iného aktu než toho, ktorý si dotknuté osoby želali alebo ktorý považovali za nevyhnutný, ako napríklad riadne odôvodnené odmietnutie konať tak, ako sa požaduje vo výzve konať, predstavuje vyjadrenie, ktoré ukončuje nečinnosť (pozri rozsudok z 24. marca 2022, Wagenknecht/Komisia, C-130/21 P, EU:C:2022:226, bod 31 a citovanú judikatúru).

24 Okrem toho vyjadrenie v zmysle článku 265 druhého odseku ZFEÚ musí jasne a s konečnou platnosťou určovať stanovisko dotknutej inštitúcie k žiadosti žalobcu (rozsudok z 24. marca 2022, Wagenknecht/Komisia, C-130/21 P, EU:C:2022:226, bod 33).

25 V prejednávanej veci treba uviesť, že žalobcovia v samostatných častiach sťažností napadli na jednej strane existenciu „protiprávnych európskych dotácií nezlučiteľných s vnútorným trhom“, ktoré boli poskytnuté holandským plavidlám s vlečnými sieťami s rozperným rahnom vykonávajúcim rybolov elektrickým prúdom v rámci EFF a ENRF, čo bolo v rozpore najmä s pravidlom 5 % (ďalej len „financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF“), a na druhej strane „vnútroštátne dotácie“ v prospech uvedených plavidiel, ktoré poskytlo Holandské kráľovstvo a ktoré by sa mali kvalifikovať ako štátna pomoc (ďalej len „napadnutá vnútroštátna pomoc“).

26 Okrem toho žalobcovia vo svojom liste zo 4. apríla 2022 predložili Komisii dodatočné informácie týkajúce sa financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF, ako aj napadnutej vnútroštátnej pomoci.

27 Vo výzve konať žalobcovia, odvolávajúc sa najmä na sťažnosti a informácie, ktoré k nim boli pripojené, ako aj na dodatočné informácie zaslané Komisii vo svojom liste zo 4. apríla 2022 vrátane jeho siedmich príloh, ktoré podľa ich názoru poskytovali hmatateľné dôkazy o existencii štátnej pomoci, vyzvali Komisiu, aby v súlade s článkom 265 druhým odsekom ZFEÚ a nariadením 2015/1589, a najmä jeho článkami 4, 12 a 15, prijala rozhodnutie podľa článku 4 uvedeného nariadenia.

28 Za týchto okolností treba preskúmať, či Komisia pred podaním žaloby zaujala jasné a konečné stanovisko ku všetkým opatreniam napadnutým v sťažnostiach a v liste žalobcov zo 4. apríla 2022, a to jednak k financovaniu napadnutému v rámci EFF a ENRF a jednak k napadnutej vnútroštátnej pomoci.

O existencii stanoviska týkajúceho sa financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF

29 V sťažnostiach, ako aj v neskoršej korešpondencii s Komisiou žalobcovia v podstate tvrdili, že financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF nie je v súlade s pravidlami upravujúcimi tieto fondy, keďže bolo poskytnuté v rozpore s pravidlom 5 %, a že z dôvodu tohto nesúladu sa toto financovanie musí kvalifikovať ako štátna pomoc a musí byť predmetom preskúmania podľa nariadenia 2015/1589. Vo výzve konať žalobcovia, odvolávajúc sa najmä na uvedené sťažnosti a na svoj list zo 4. apríla 2022, vyzvali Komisiu, aby prijala rozhodnutie podľa článku 4 uvedeného nariadenia.

30 V tejto súvislosti Komisia v priebehu komunikácie so žalobcami v podstate uviedla, že na jednej strane sa domnieva, že na základe nariadenia 2015/1589 nemá právomoc prijať rozhodnutie týkajúce sa financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF, a na druhej strane že uvedené financovanie neporušuje pravidlá týkajúce sa EFF a ENRF.

31 Komisia tak vo svojom liste zo 16. apríla 2021 uviedla, že podľa jej názoru uplatniteľné pravidlá v oblasti SRP, najmä pravidlá týkajúce sa EFF a ENRF, majú prednosť pred pravidlami štátnej pomoci, keďže nariadenia o EFF a ENRF stanovujú osobitné kontrolné mechanizmy, na základe ktorých sú členské štáty povinné vymáhať neoprávnené platby uskutočnené v rámci uvedených fondov, a že v dôsledku toho sa preskúmanie súladu financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF muselo vykonať v súlade s osobitnými postupmi stanovenými v týchto nariadeniach, a nie v súlade s postupmi uplatniteľnými na štátnu pomoc.

32 Okrem toho Komisia vo svojich listoch z 22. novembra 2021 a 9. septembra 2022 uviedla dôvody, prečo sa domnieva, že financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF nie je v rozpore s nariadeniami o EFF a ENRF. V liste zo 14. februára 2023 boli v tejto súvislosti uvedené v podstate rovnaké dôvody ako v liste z 9. septembra 2022.

33 Je pravda, ako poznamenávajú žalobcovia, že Komisia vo svojom liste zo 14. februára 2023, ktorý bol posudzovaný samostatne, výslovne neodmietla prijať rozhodnutie podľa nariadenia 2015/1589 a neuviedla ani to, že nemá právomoc prijať takéto rozhodnutie, pokiaľ ide o financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF.

34 List zo 14. februára 2023 však treba chápať s ohľadom na komunikáciu, ktorá mu predchádzala. Na jednej strane Komisia totiž v tomto liste odkázala na svoje listy z 22. novembra 2021 a 9. septembra 2022. Na druhej strane z judikatúry vyplýva, že na účely overenia, či bolo stanovisko prijaté a či je jasné a konečné, možno zohľadniť komunikáciu medzi žalobcami a Komisiou, ktorá predchádzala zaujatiu stanoviska (pozri v tomto zmysle uznesenia zo 16. júna 2020, CJ/Súdny dvor Európskej únie, C-634/19 P, neuverejnené, EU:C:2020:474, body 30 a 31, a z 1. februára 2023, NO/Komisia, T-708/21, neuverejnené, EU:T:2023:49, body 71 a 72).

35 Za okolností prejednávanej veci tak treba konštatovať, že Komisia vo svojom liste zo 14. februára 2023 v podstate potvrdila svoje predtým jasne vyjadrené stanovisko, že na jednej strane nemá podľa nariadenia 2015/1589 právomoc prijať rozhodnutie týkajúce sa financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF a na druhej strane že uvedené financovanie neporušuje pravidlá týkajúce sa EFF a ENRF a na základe toho rozhodla ukončiť preskúmanie sťažností, ako to oznámila v tomto liste.

36 Podľa judikatúry citovanej v bode 22 vyššie si však dotknutá inštitúcia splní povinnosť konať, ak odmietne prijať požadované rozhodnutie a odpovie na žiadosť, ktorá jej bola predložená, uvedením dôvodov, prečo sa domnieva, že nemá právomoc tak urobiť.

37 Skutočnosť, že toto stanovisko žalobcov neuspokojuje, je v tejto súvislosti irelevantná, pretože článok 265 ZFEÚ sa vzťahuje na nečinnosť spočívajúcu v neprijatí aktu alebo v nezaujatí stanoviska, a nie na prijatie iného aktu než toho, ktorý si táto strana želala alebo ktorý považovala za nevyhnutný (pozri v tomto zmysle uznesenia z 13. decembra 2000, Sodima/Komisia, C-44/00 P, EU:C:2000:686, bod 83, a zo 6. apríla 2017, Brancheforeningen for Regulerkraft i Danmark/Komisia, T-203/16, neuverejnené, EU:T:2017:279, bod 22).

38 Rovnako skutočnosť zdôraznená žalobcami, že Komisia vo svojom liste zo 14. februára 2023 uviedla, že neplánuje navrhnúť začatie „konania o nesplnení povinnosti z dôvodu nedodržania práva Únie [Holandským kráľovstvom]“, pričom žalobcovia ju vo výzve konať k tomu nevyzvali, je v prejednávanej veci irelevantná, keďže Komisia v iných častiach uvedeného listu v spojení s komunikáciou, ktorá mu predchádzala, zaujala jasné stanovisko k žiadosti o prijatie rozhodnutia podľa nariadenia 2015/1589, pokiaľ ide o financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF.

39 Z toho vyplýva, že Komisia pred podaním žaloby zaujala stanovisko v zmysle článku 265 ZFEÚ k financovaniu napadnutému v rámci EFF a ENRF.

40 Tvrdenia žalobcov, ktoré majú preukázať, že dotknuté stanovisko nebolo jasné a konečné, treba tiež zamietnuť.

41 Pokiaľ totiž ide o jasnú povahu predmetného stanoviska, z bodov 7, 31 a 35 vyššie vyplýva, že Komisia jasne uviedla, že sa nedomnieva, že má právomoc prijať rozhodnutie podľa nariadenia 2015/1589, pokiaľ ide o financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF. Okrem toho treba uviesť, že žalobcovia správne pochopili, ako vyplýva z ich listu zo 4. augusta 2021, že Komisia sa domnievala, že nemá právomoc takéto rozhodnutie prijať. Potvrdzuje to skutočnosť, že predmet tohto listu sa týkal „[v]ylúčenia právomoci vo veci sťažností podaných v marci 2021 týkajúcich sa neoprávnenej štátnej pomoci alebo zneužitia pomoci v prospech rybolovu elektrickými vlečnými sieťami“, a skutočnosť, že žalobcovia v tom istom liste uviedli dôvody, prečo považovali takto vyjadrené stanovisko Komisie za nesprávne. V dôsledku toho nemožno spochybniť jasnú povahu stanoviska Komisie.

42 Pokiaľ ide o konečnú povahu predmetného stanoviska, je pravda, ako uvádzajú žalobcovia, že Komisia ich vo svojom liste zo 14. februára 2023 informovala o svojom „úmysle“ uzavrieť vec a vyzvala ich, aby jej oznámili „nové informácie, ktoré by mohli byť relevantné na opätovné preskúmanie [ich] veci“, inak by sa vec „mohla“ uzavrieť.

43 Nič to však nemení na tom, že Komisia vo svojom liste zo 14. februára 2023 uviedla, že ukončila preskúmanie sťažností. Z toho teda vyplýva, že si vytvorila konečný názor na financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF.

44 Samotná skutočnosť, že Komisia poskytla žalobcom poslednú príležitosť predložiť nové informácie, ak by ich mali k dispozícii, ktoré by mohli odôvodniť „opätovné preskúmanie“ veci, teda nespochybňuje vyššie uvedené, keďže Komisia vo svojom liste zo 14. februára 2023 jasne uviedla, že ukončila preskúmanie sťažností, a predložila svoju konečnú analýzu týkajúcu sa financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF.

45 Podľa judikatúry totiž údaj v liste Komisie, podľa ktorého bola žalobkyňa požiadaná, aby zvážila, že výmena korešpondencie s Komisiou bola ukončená „s výhradou nových skutočností“, sám osebe nezbavuje stanovisko vyjadrené Komisiou jasnej a konečnej povahy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. septembra 2003, Fiocchi munizioni/Komisia, T-26/01, EU:T:2003:248, body 76 a 78).

46 Okrem toho je v každom prípade nesporné, že v nadväznosti na list zo 14. februára 2023 žalobcovia neposkytli Komisii žiadnu novú informáciu, a preto nemohli očakávať, že Komisia opätovne preskúma svoje stanovisko.

47 Za týchto okolností treba zamietnuť tvrdenia žalobcov, ktorými spochybňujú konečnú povahu stanoviska Komisie k financovaniu napadnutému v rámci EFF a ENRF.

48 Preto treba konštatovať, že list zo 14. februára 2023 sa bez ohľadu na jeho dôvodnosť musí považovať za list, ktorý jasne a s konečnou platnosťou vyjadruje stanovisko Komisie, pokiaľ ide o financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF, v reakcii na výzvu konať.

49 Žalobu na nečinnosť tak treba vyhlásiť za neprípustnú v rozsahu, v akom smeruje k určeniu nečinnosti Komisie, pokiaľ ide o neprijatie rozhodnutia podľa nariadenia 2015/1589 v súvislosti s financovaním napadnutým v rámci EFF a ENRF.

O existencii stanoviska k napadnutej vnútroštátnej pomoci

50 Ako bolo uvedené v bodoch 6 a 25 vyššie, okrem financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF sa žalobcovia v samostatnej časti sťažností obrátili na Komisiu aj s otázkou existencie viacerých opatrení napadnutej vnútroštátnej pomoci. V tejto súvislosti vymenovali päť opatrení pomoci poskytnutých holandskými orgánmi, ktorých výška sa podľa nich pohybovala od 880 000 eur do 74 miliónov eur, a odvolávali sa na rôzne zdroje, ktoré podľa nich potvrdzujú existenciu uvedených opatrení.

51 Komisia vo svojom liste zo 16. apríla 2021 uviedla, že zo sťažností vyplýva, že opatrenia napadnuté v týchto sťažnostiach spadajú „do rámca [EFF] alebo [ENRF]“. Ako to navyše potvrdila na pojednávaní, vyložila uvedené sťažnosti tak, že sa týkajú len financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF.

52 Komisia však tým vykonala neúplný výklad sťažností, a vo svojom liste zo 16. apríla 2021 sa tak nevyjadrila k tej časti sťažností, ktorá sa týkala napadnutej vnútroštátnej pomoci.

53 Ďalej žalobcovia vo svojom liste zo 4. augusta 2021 tvrdili najmä to, že Komisii prislúchalo identifikovať nástroje, prostredníctvom ktorých bolo predmetné financovanie poskytnuté, „či už ide o EFF a ENRF alebo iné nástroje“, na tomto základe určiť, ktoré nástroje sa majú považovať za štátnu pomoc, pretože nepatria do rámca EFF alebo ENRF, a preskúmať ich zlučiteľnosť s vnútorným trhom.

54 Rovnako žalobcovia vo svojom liste zo 4. apríla 2022 predložili dodatočné informácie, v ktorých – v bode VI tohto listu – napadli existenciu programu investičnej pomoci financovaného výlučne holandským štátom, ktorého predmetom bolo vybavenie piatich plavidiel s elektrickými vlečnými sieťami s rozperným rahnom. V tejto súvislosti poukázali na list ministra hospodárstva, poľnohospodárstva a inovácií z 25. mája 2011 adresovaný predsedovi Dolnej komory Parlamentu Holandského kráľovstva, z ktorého vyplývalo, že holandské orgány sa domnievali, že nariadenie o EFF nepovoľuje poskytnutie finančných prostriedkov na investície do elektrických vlečných sietí, a z tohto dôvodu bol uvedený program financovaný výlučne zo štátnej pomoci. Tento list bol pripojený ako príloha VI k listu žalobcov zo 4. apríla 2022.

55 Napokon vo výzve konať žalobcovia osobitne poukázali na informácie obsiahnuté v sťažnostiach, ako aj na rôzne ďalšie skutočnosti zaslané Komisii vo svojom liste zo 4. apríla 2022 a jeho siedmich prílohách, ktoré podľa ich názoru poskytovali hmatateľné dôkazy o existencii štátnej pomoci. Ako však vyplýva z bodov 50 a 54 vyššie, tieto informácie a skutočnosti zahŕňali napadnutú vnútroštátnu pomoc. Uvedená výzva sa teda jasne týkala všetkých opatrení napadnutých v uvedených sťažnostiach a v tomto liste, vrátane napadnutej vnútroštátnej pomoci.

56 Komisia však vo svojom liste z 9. septembra 2022, ktorý bol odpoveďou na dodatočné informácie zaslané žalobcami 4. apríla 2022, a vo svojom liste zo 14. februára 2023, ktorý bol odpoveďou na výzvu konať, neuviedla napadnutú vnútroštátnu pomoc a ani sa v tejto súvislosti nevyjadrila.

57 Hoci Komisia vo svojich listoch z 9. septembra 2022 a 14. februára 2023 uviedla, že „opätovne podrobne preskúmala financovanie holandských plavidiel na základe informácií zaslaných [žalobcami] 4. apríla 2022“, obmedzila sa na analýzu pravidiel uplatniteľných na EFF a ENRF, aj keď bola podľa žalobcov napadnutá vnútroštátna pomoc poskytnutá mimo rámca uvedených fondov a financovaná výlučne holandským štátom. Odôvodnenie, ktoré Komisia uviedla v uvedených listoch, sa teda netýkalo napadnutej vnútroštátnej pomoci.

58 Treba teda konštatovať, že Komisia ani vo svojom liste zo 14. februára 2023, ani vo svojej predchádzajúcej komunikácii so žalobcami nezaujala stanovisko k napadnutej vnútroštátnej pomoci. Ak však inštitúcia, ktorá je vyzvaná konať, zaujme stanovisko k časti výzvy konať a opomenie zaujať stanovisko k inej časti, je žaloba prípustná vo vzťahu k tejto druhej časti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. januára 1995, Ladbroke Racing/Komisia, T-74/92, EU:T:1995:10, body 54 až 63).

59 Komisia vo svojej odpovedi na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania a na pojednávaní tvrdila, že na pomoc, ktorú Holandské kráľovstvo poskytlo piatim plavidlám s vlečnými sieťami s rozporným rahnom na financovanie ich vybavenia elektrickými vlečnými sieťami, ktorá bola napadnutá v sťažnostiach a v liste žalobcov zo 4. apríla 2022, sa v skutočnosti vzťahovala existujúca schéma pomoci SA.24076 N/2007 – Holandsko – Pomoc na investície do rybárskeho výstroja s elektrickými impulzovými vlečnými sieťami, ktorá bola schválená rozhodnutím zo 17. marca 2008 (Ú. v. EÚ C 246, 2008, s. 1).

60 Treba však konštatovať, ako pripustila aj Komisia na pojednávaní, že Komisia počas komunikácie so žalobcami nikdy neuviedla, že sa domnieva, že pomoc uvedená v bode 59 vyššie je v skutočnosti existujúcou pomocou, ktorá už bola schválená, a preto neplánovala prijať rozhodnutie podľa nariadenia 2015/1589. Naopak, ako potvrdila Komisia v odpovedi na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania, domnievala sa, že predmet sťažností sa týka len financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF, a nie napadnutej vnútroštátnej pomoci, ktorá však bola podľa žalobcov poskytnutá mimo uvedeného rámca. Ako však vyplýva z bodov 6, 26 a 51 až 53 vyššie, toto stanovisko vychádzalo z neúplného výkladu uvedených sťažností, v dôsledku čoho Komisia nepreskúmala časť opatrení, ktoré v nich boli napadnuté.

61 Okrem toho a v každom prípade je pomoc uvedená v bode 59 vyššie len jedným z opatrení vnútroštátnej pomoci napadnutých v sťažnostiach, takže tvrdenie Komisie, ktoré bolo prvýkrát uvedené v priebehu konania, sa týka len jedného z nich.

62 Nemôže uspieť ani tvrdenie, ktoré Komisia uviedla subsidiárne, že jej list zo 14. februára 2023 sa musí považovať za list „o predbežnom uzavretí veci“ adresovaný žalobcom na základe článku 24 ods. 2 druhého pododseku nariadenia 2015/1589 a predstavuje jasné a konečné stanovisko v zmysle článku 265 ZFEÚ.

63 Na jednej strane totiž treba konštatovať, že Komisia vo svojom liste zo 14. februára 2023 nevychádzala z článku 24 ods. 2 druhého pododseku nariadenia 2015/1589.

64 Na druhej strane Komisia nemôže tvrdiť, že nemala právomoc prijať rozhodnutie podľa nariadenia 2015/1589 v reakcii na sťažnosti, ktoré jej boli predložené, ale subsidiárne aj to, že jej list zo 14. februára 2023 sa má napriek tomu považovať za list založený na článku 24 ods. 2 druhom pododseku uvedeného nariadenia.

65 Napokon okolnosť, že Komisia vo svojom liste zo 14. februára 2023 uviedla, že ukončila preskúmanie sťažností a že má v úmysle vec uzavrieť, neznamená, že zaujala stanovisko ku všetkým opatreniam napadnutým v týchto sťažnostiach a v liste žalobcov zo 4. apríla 2022, pokiaľ ide o napadnutú vnútroštátnu pomoc. Komisia totiž počas početnej komunikácie so žalobcami nikdy nespomenula a už vôbec neanalyzovala napadnutú vnútroštátnu pomoc. Naopak, všetky úvahy, ktoré uviedla vo svojej korešpondencii so žalobcami, sa týkali financovania napadnutého v rámci EFF a ENRF. Takéto úvahy však nesúvisia s napadnutou vnútroštátnou pomocou, ktorá

bola podľa žalobcov poskytnutá mimo rámca uvedených fondov a bola financovaná výlučne holandským štátom. Uvedené úvahy preto neumožňujú vyvodiť akékoľvek stanovisko Komisie v tejto súvislosti.

66 Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o napadnutú vnútroštátnu pomoc, Komisia nezaujala jasné a konečné stanovisko v zmysle článku 265 ZFEÚ k výzve konať.

67 Žalobu preto treba vyhlásiť za prípustnú v rozsahu, v akom smeruje k určeniu nečinnosti Komisie v súvislosti s jej nekonaním podľa nariadenia 2015/1589, pokiaľ ide o napadnutú vnútroštátnu pomoc.

O veci samej

68 Na to, aby bolo možné rozhodnúť o dôvodnosti návrhov týkajúcich sa nečinnosti, treba preveriť, či Komisia v čase výzvy konať v zmysle článku 265 ZFEÚ mala povinnosť konať (pozri rozsudok z 21. decembra 2022, Ekobulkos/Komisia, T-702/21, EU:T:2022:842, bod 27 a citovanú judikatúru).

69 V oblasti štátnej pomoci sú situácie, v ktorých je Komisia povinná konať v súvislosti s neoprávnenou alebo nezlučiteľnou pomocou, upravené nariadením 2015/1589 (rozsudok z 21. decembra 2022, Ekobulkos/Komisia, T-702/21, EU:T:2022:842, bod 28).

70 Článok 12 ods. 1 druhý pododsek nariadenia 2015/1589 okrem iného stanovuje, že Komisia bez zbytočného odkladu prešetrí každú sťažnosť podanú zainteresovanou stranou v súlade s článkom 24 ods. 2 uvedeného nariadenia. Toto ustanovenie týkajúce sa práv zainteresovaných strán okrem iného stanovuje, že ak skutkové a právne skutočnosti predložené zainteresovanou stranou nepostačujú na preukázanie existencie neoprávnenej štátnej pomoci alebo zneužitia pomoci na základe *prima facie*, Komisia o tom informuje zainteresovanú stranu a vyzve ju, aby predložila svoje pripomienky v stanovenej lehote, ktorá zvyčajne nepresiahne jeden mesiac. V prípade, že zainteresovaná strana sa v stanovenej lehote nevyjadrí, sťažnosť sa považuje za vzatú späť (rozsudok z 21. decembra 2022, Ekobulkos/Komisia, T-702/21, EU:T:2022:842, bod 29).

71 Článok 15 ods. 1 prvá veta nariadenia 2015/1589 stanovuje, že výsledkom preskúmania možnej neoprávnenej pomoci je rozhodnutie podľa článku 4 ods. 2, 3 alebo 4 uvedeného nariadenia, podľa ktorého Komisia preskúma oznámenie hneď po jeho doručení a prijme buď rozhodnutie, v ktorom konštatuje, že opatrenie nepredstavuje pomoc, alebo rozhodnutie o nevznesení námietok, ak opatrenie nevyvoláva pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s vnútorným trhom, alebo rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania, ak opatrenie vyvoláva pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s vnútorným trhom (rozsudok z 21. decembra 2022, Ekobulkos/Komisia, T-702/21, EU:T:2022:842, bod 30).

72 Treba teda overiť, či v prejednávanej veci bola Komisii predložená sťažnosť alebo získala informácie týkajúce sa údajne neoprávnenej pomoci alebo pomoci nezlučiteľnej s vnútorným trhom, čo sú skutočnosti, po ktorých mal nasledovať jeden z krokov alebo jedno z rozhodnutí založených na článku 12 ods. 1 druhom pododseku nariadenia 2015/1589 alebo na článku 15 ods. 1 prvej vete toho istého nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudky z 29. septembra 2011, Ryanair/Komisia, T-442/07, neuverejnený, EU:T:2011:547, bod 37, a z 21. decembra 2022, Ekobulkos/Komisia, T-702/21, neuverejnený, EU:T:2022:842, bod 31).

73 V prejednávanej veci, ako bolo konštatované v bodoch 3 až 6 vyššie, boli Komisii predložené sťažnosti podané na formulári uvedenom v prílohe IV k nariadeniu č. 794/2004, ktoré sa týkali najmä viacerých opatrení napadnutej vnútroštátnej pomoci. Okrem toho, ako bolo uvedené v bode 10 vyššie, žalobcovia vo svojom liste zo 4. apríla 2022 predložili dodatočné informácie.

74 V tejto súvislosti treba spresniť, že Komisia nespochybňuje, že mala právomoc preskúmať podľa nariadenia 2015/1589, či napadnutá vnútroštátna pomoc predstavovala štátnu pomoc, a prípadne jej zákonnosť a zlučiteľnosť s vnútorným trhom. Rovnako, ak by Komisia mala pri tomto preskúmaní dospieť k záveru, že tieto opatrenia pomoci alebo niektoré z nich predstavujú existujúcu pomoc v zmysle článku 1 písm. b) uvedeného nariadenia, bola povinná o tom informovať žalobcov a oznámiť im v súlade s článkom 24 ods. 2 toho istého nariadenia, že z tohto dôvodu skutkové a právne skutočnosti, na ktoré sa odvolávajú, nepostačujú na preukázanie existencie neoprávnenej štátnej pomoci alebo zneužitia pomoci na základe preskúmania *prima facie*.

75 Keďže Komisii boli riadne predložené sťažnosti, ktoré ju informovali o existencii údajnej neoprávnenej pomoci alebo o údajnom zneužití takejto pomoci, bola povinná konať v súlade s článkom 12 ods. 1 druhým pododsekom, článkom 15 ods. 1 a článkom 24 ods. 2 nariadenia 2015/1589. Toto preskúmanie však malo viesť Komisiu k prijatiu jedného z krokov stanovených vo vyššie uvedených ustanoveniach alebo k prijatiu rozhodnutia na základe týchto ustanovení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. septembra 2011, Ryanair/Komisia, T-442/07, neuverejnený, EU:T:2011:547, bod 67).

76 Keďže však Komisia, pokiaľ ide o napadnutú vnútroštátnu pomoc, nepodnikla žiadne kroky ani *a fortiori* neprijala rozhodnutie podľa nariadenia 2015/1589, hoci bola povinná tak urobiť, po uplynutí lehoty dvoch mesiacov od výzvy konať sa ocitla v situácii nečinnosti.

77 Z toho vyplýva, že výhrady žalobcov, ktoré majú preukázať, že Komisia si nesplnila svoju povinnosť konať podľa nariadenia 2015/1589, sú dôvodné, pokiaľ ide o napadnutú vnútroštátnu pomoc.

78 Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že žalobu treba zamietnuť ako neprípustnú v rozsahu, v akom smeruje ku konštatovaniu nečinnosti Komisie, pokiaľ ide o financovanie napadnuté v rámci EFF a ENRF, a treba jej vyhovieť v rozsahu, v akom smeruje ku konštatovaniu nečinnosti Komisie, pokiaľ ide o napadnutú vnútroštátnu pomoc.

79 Napokon, pokiaľ ide o druhý žalobný návrh žalobcov, ktorým sa domáhajú, aby Všeobecný súd nariadil Komisii prijať v lehote dvoch mesiacov rozhodnutie na základe nariadenia 2015/1589, treba pripomenúť, že v prípade žalôb založených na článkoch 263 a 265 ZFEÚ súd Európskej únie nemá právomoc vydať súdny príkaz voči inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram Únie. Dotknutej inštitúcii totiž prináleží prijať opatrenia, ktoré vyžaduje výkon rozsudku vyhláseného v rámci žaloby o neplatnosť, ako aj v rámci žaloby na nečinnosť (pozri uznesenia z 9. júla 2012, Pigui/Komisia, T-382/11, neuverejnené, EU:T:2012:350, bod 29 a citovanú judikatúru, a z 13. apríla 2022, Alauzun a i./Komisia, T-695/21, neuverejnené, EU:T:2022:233, bod 51 a citovanú judikatúru). Druhý žalobný návrh žalobcov sa preto musí zamietnuť z dôvodu nedostatku právomoci Všeobecného súdu o ňom rozhodnúť.

O trovách

80 Podľa článku 134 ods. 3 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu môže Všeobecný súd rozdeliť nahradenie trov konania alebo rozhodnúť, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania, ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania.

81 Keďže v prejednávanej veci mal každý z účastníkov konania úspech len v časti predmetu konania, Všeobecný súd sa domnieva, že spravodlivým posúdením okolností prípadu je rozhodnutie, že každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma rozšírená komora)

rozhodol takto:

1. **Európska komisia si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ, keď nekonala podľa tohto nariadenia, pokiaľ ide o údajnú štátnu pomoc uvedenú v bode 6 písm. a) pod názvom „Štátna pomoc nezlučiteľná s vnútorným trhom“ v sťažnostiach žalobcov, ako aj v bode VI ich listu zo 4. apríla 2022.**

2. **V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

3. **Každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania.**

Papasavvas Kornezov De Baere

Petrlík Kingston

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 13. novembra 2024.

Podpisy